

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 7P/26/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422200562
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Vachulíková
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2022:4422200562.3

Uznesenie

Okresný súd Nové Zámky, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: K. A., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: X. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., t.č. X. - Q., K. XX/X, G. J. a otec neuvedený, zverené do náhradnej osobnej starostlivosti: B. K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. I., K. XX, v konaní zastúpená: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., JUDr. Ing. Petra Štofková, advokát, Nové Zámky, Pribinova 9, o návrhu náhradnej matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh náhradnej matky: B. K. E., nar. XX.XX.XXXX na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky na nariadenie neodkladného opatrenia, súd uznesením č.k. 7P/26/2022 - 20 zo dňa 10.02.2022 nariadil neodkladné opatrenie v nasledovnom znení:

„ I. Súd neodkladným opatrením n a r i a d ť u j e Psychiatrickej nemocnici Profesora Matulaya Kremnica, Československej armády 234/139, Kremnica povinnosť odovzdať maloleté dieťa: K. A., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny, Semeteš 1208, pracovisko Horné Orechové, Trenčín.

II. Súd u k l a d á Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky zabezpečiť umiestnenie maloletého dieťaťa do starostlivosti Centra pre deti a rodiny, Semeteš 1208, pracovisko Horné Orechové, Trenčín.

III. Okresný súd Nové Zámky u k l a d á povinnosť náhradnému rodičovi: B. E., nar. XX.XX.XXXX spolupracovať s Centrom pre deti a rodiny Semeteš 1208, pracovisko Horné Orechové 380, 911 05 Trenčín.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“ s tým odôvodnením, že maloletá pochádza z partnerského vzťahu rodičov. Otcovstvo voči maloletej nebolo doposiaľ uznané ani určené. Rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 11P/90/2016 - 137 zo dňa 26.07.2017 bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti B. K. E.. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 11.09.2017. Od roku 2017 až do septembra 2021 náhradná matka ani raz neavizovala orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately výchovné problémy s maloletou.

2. Náhradná matka kontaktovala orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately až začiatkom septembra 2021 a udávala podozrenie zo zanedbávania povinnej školskej dochádzky maloletou hlavne v tom týždni, keď má mať prax. Uviedla, že maloletá nechodíva po škole domov, voľný čas trávi s kamarátmi a domov chodíva až podvečer, stretáva sa s rovesníkmi pochybnej povesti a údajne našla

v jej veciach „nejaké veci, ktoré svedčia o tom, že maloletá užíva drogy“. Maloletá poprela užívanie omamných látok, ale priznala sa pri pohovore s kurátorkou, že párkrát vypila vodku a borovičku, ale iné omamné látky neskúšala. Udávala aj fyzické bitky zo strany náhradnej matky, ktorej boli odporúčané konzultácie na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky. Od 11.12.2021 maloletá bola opakovane hospitalizovaná na pediatickej klinike Fakultnej nemocnice s poliklinikou Nové Zámky z dôvodu nadmerného požitia alkoholických nápojov. Dňa 16.12.2021 orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately navštívil pediatickú kliniku a vykonal pohovor s maloletou, z ktorého vyplynulo, že maloletá je na klinike od 11.12.2021, sama si privolala rýchlú zdravotnícku pomoc z dôvodu nadmerného požitia alkoholu a hádky s náhradnou matkou. Pri pohovore maloletá uviedla, že má obavu vrátiť sa po prepustení do domácnosti náhradnej matky, pretože vie, že ju náhradná matka chce dostať na psychiatriu.

3. Maloletá bola hospitalizovaná na v Psychiatrickej nemocnici Kremnica, kde jej bola diagnostikovaná porucha psychiky a správania zapríčinená užívaním viacerých psychoaktívnych látok - škodlivé užívanie (alkohol, marihuana). Z oznámenia nemocnice zo dňa 03.02.2022 vyplynulo, že náhradná matka telefonicky oznámila, že maloletú si z hospitalizácie nepríde prevziať. Podľa jej slov „K. je nezávadateľná a nechcem ju mať doma už ani jeden deň“.

4. Vzhľadom na uvedené vznikla obava, že prepustením maloletej do starostlivosti náhradnej matky nebudú maloletej dostatočne saturované všetky jej potreby. Súd preto nariadil Psychiatrickej nemocnici Profesora Matulaya Kremnica, Československej armády 234/139, Kremnica povinnosť odovzdať maloletú do starostlivosti Centra pre deti a rodiny, Semeteš 1208, pracovisko Horné Orechové, Trenčín, keďže už mohla byť z tejto nemocnice prepustená a v centre jej mohla byť okamžite poskytnutá odborná pomoc v rámci špecializovanej, samostatnej skupiny pre deti s poruchami správania v dôsledku škodlivého užívania alkoholu, drog alebo patologického hráčstva.

5. Proti uvedenému uzneseniu č.k. 7P/26/2022 - 20 zo dňa 10.02.2022 podala náhradná matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne odvolanie.

6. Následne náhradná matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, aby súd nariadil Centru pre deti a rodiny Semeteš 1208, pracovisko Horné Orechové, Trenčín, aby odovzdal maloletú do jej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnila tým, že umiestnenie maloletej do tohto zariadenia nebolo správnym riešením a maloletej sa v tomto zariadení nedostáva starostlivosti, akú by potrebovala. Tiež uviedla, že sa nezakladá na pravde, že by nemala záujem zabezpečovať starostlivosť o maloletú, ale má záujem o to, aby maloletá bola umiestnená do zariadenia pre závislosti, a to konkrétne do Resocializačného strediska Poloma, ktoré je prevádzkované neziskovou organizáciou Komunita Ľudovítov n.o., s ktorou má náhradná matka predchádzajúce dobré skúsenosti a práve toto centrum by bolo tým správnym a najmä dočasným pobytom pre maloletú, počas ktorého by sa jej problémy v súvislosti s užívaním alkoholu a drog mohli riešiť. Ďalej v návrhu uviedla, že najvhodnejším prostredím pre maloletú v danej situácii je domov, kde by sa cítila komfortne a v bezpečí. V minulosti nemala s maloletou žiaden problém ohľadom jej správania, výchovy a plnenia školských povinností, ale aktuálne je maloletá v pubertálnom veku, kedy sa dostala do nevhodnej partie detí a experimentovala s alkoholom a drogami. Maloletá si svoj problém uvedomuje, má snahu a ochotu sa polepšiť a tiež si želá vrátiť sa domov.

7. Podľa § 324 odsek 1 Civilného sporového poriadku, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 odsek 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 325 odsek 2 Civilného sporového poriadku, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

- a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,
- b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde
- c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,
- d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala,

- e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násilia,
- f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,
- g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,
- h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

10. Podľa § 329 odsek 1, 2 Civilného sporového poriadku, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 331 odsek 1 Civilného sporového poriadku, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

12. Podľa § 360 odsek 1 Civilného mimosporového poriadku, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

13. Podľa § 360 odsek 2 Civilného mimosporového poriadku, ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

14. Podľa § 367 odsek 1, 2 Civilného mimosporového poriadku, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

15. Súd si vyžiadal aktuálnu správu z Centra pre deti a rodiny Semeteš zo dňa 12.07.2022, ktorú správu súdu zaslal aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky. Z uvedenej správy vyplýva, že maloletá po umiestnení na pracovisko Horné Orechové subjektívne prežívala zhoršenú náladu a sťažovala sa na pocity úzkosti. Javila sa byť v subdepresívnej nálade. Po uplynutí prvých týždňov sa prežívanie mierne zlepšilo. Po premiestnení na pracovisko Semeteš z dôvodu uvoľnenia priestorov pracoviska Horné Orechové pre deti z Ukrajiny, bola maloletá pokojná, orientovala sa smerom k skupine z Horného Orechového. Aktuálne je umiestnená na skupine s dievčatami a bližší kamarátsky vzťah má s jednou klientkou.

16. V počiatočných dňoch pobytu na pracovisku Semeteš sa u maloletej objavovali výrazne sebapoškodzovacie tendencie, ktoré pretrvávali ešte z doby pobytu v domácom prostredí. Maloletá spoiatku volila menej konštruktívne spôsoby uvoľnenia napätia, rezanie sa nahrádzala búchaním do stien a iných tvrdých predmetov. Aktuálne získava na sebapoškodzovanie kritickejší úsudok, na schopnosti voliť adekvátne spôsoby riešenia individuálne zaťažujúcich situácií maloletá potrebuje naďalej pracovať pod dohľadom odborného pracovníka (psychológ, špeciálny pedagóg, vychovávateľ). U maloletej nebola po príchode do zariadenia pozorovaná abstinénčná symptomatika, maloletá je v uzatvorenom kontrolovanom prostredí, kde prístup k návykovým látkam nemá. Voči návykovým látkam a dôsledkom ich užívania nebola maloletá objektívna, nemala racionálny náhľad na schopnosť im odolať. Postupne, počas prechodu do širšieho prostredia v doprovide zamestnanca (návšteva lekára, výlet) si začala maloletá uvedomovať chuť na cigarety a prežívala neistotu v oblasti odolávania. Aktuálne si začína uvedomovať vplyv návykových látok na vlastné telo, vzťah k rodine, ako aj dôsledky užívania na rovesnícku skupinu a brata. Maloletá dlhodobo nepripúšťala negatívny vplyv partie na svoju abstinenciu a aktuálne si

začína uvedomovať vplyv negatívneho prostredia na škodlivé užívanie. Hoci maloletá začína mať súdny náhľad na užívanie návykových látok, je potrebná ďalšia práca na jej schopnosti abstinovať v otvorenom prostredí. Aktuálne maloletá chce abstinovať a jej schopnosť odolať návykovej látke je potrebné naďalej posilňovať a sledovať pod odborným dohľadom.

17. Ďalej zo správy vyplýva, že u maloletej sa vyskytlo obdobie, počas ktorého mala tendenciu sa prejsť, k prejedaniu sa nebola kritická. Mala tendenciu klamať o množstve zjedenej potravy a vyskytli sa zdravotné ťažkosti vyplývajúce z neúmernej stravy. Udržiavanie zdravého spôsobu stravovania je potrebné naďalej sledovať a vysvetľovať jej vhodný spôsob stravovania. Vo vzťahu k bratovi sa u maloletej objavovalo dlhodobé negatívne prežívanie spôsobené informáciami o bratovi, ktorý v dôsledku užívania návykových látok má existenčné problémy. Dlhodobu mala maloletá na situáciu brata nekritický náhľad, kde bolo potrebné opakované vysvetľovanie bratových problémov a ich zavinenia ním samým. Maloletú bolo potrebné viesť k objektívnemu zhodnoteniu jeho situácie a miery schopnosti maloletej bratovi pomôcť (mala nereálnu potrebu brata chrániť pred následkami jeho rozhodnutí). Postupne sa darí centru pracovať na triezvom náhľade na bratovu situáciu.

18. K náhradnej matke mala maloletá v počiatkoch negatívny postoj. Náhradná matka ju odmietla prevziať z nemocnice (z dôvodu, že nevedela ako sa má k nej správať) a mala zabezpečiť, aby ju hospitalizovali na psychiatrickom oddelení. Prevoz dieťaťa do zariadenia náhradnou matkou nemal byť nemocnicou odporúčaný z dôvodu zamykania maloletej náhradnou matkou v jej domácnosti a vzniku viacerých konfliktov medzi nimi. Maloletá náhradnú matku nerešpektovala a ona jej výchovu nevládala. Počas pobytu v zariadení sa postupne vzťah maloletej s náhradnou matkou kreuje, ale zatiaľ sa javí ako účelový, a to dosiahnuť cieľ, po ktorom maloletá túži, tzn. odísť zo zariadenia. Náhradná matka maloletú pravidelne kontaktuje, avšak v prípade potreby zabezpečenia pomôcok pre ňu je náhradná matka nespoľahlivá. Prisľúbi zakúpenie pomôcok (napr.: hlava na česanie) a napokon pomôcky nezakúpi, pričom indikuje potrebu zakúpenia pomôcok z vreckového maloletej. Rovnako je nespoľahlivosť náhradnej matky prítomná napr. v zabezpečení zdravotnej dokumentácie maloletej, z dôvodu čoho maloletá dlhodobu čakala vyšetrenie ORL. Počas prípadovej konferencie náhradná matka neustále odbieha od témy rozhovoru k menej podstatným témam a nevenovala pozornosť preberanej téme. Hoci maloletá aj spolu s matkou iniciujú, čo najskorší odchod do domáceho prostredia, toto prostredie predstavuje pre maloletú vysokú mieru ohrozenia, nakoľko nemá overenú vlastnú schopnosť abstinovať v otvorenom prostredí a nepoddať sa pôsobeniu skupiny a nevhodného prostredia. Vzťahy s matkou je potrebné naďalej upravovať, u matky je potrebné iniciovať ďalšiu spoluprácu s cieľom prehĺbenia rodičovských kompetencií pri práci s dieťaťom, rovnako prehľbovať vzťah matky k roly rodiča.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru, že maloletá, i keď si na zmenené prostredie zvykla a tendencie k sebapoškodzovaniu sú čiastočne zmiernené, naďalej sa však objavuje tendencia k deštruktívnym spôsobom zvládania záťaže, preto je potrebné ďalej pracovať na konštruktívnom zvládaní individuálne zaťažujúcich situácií. Výchovné opatrenie plní svoj účel, ale pretrváva potreba naplnenia celého programu pre poruchy správania z dôvodu škodlivého užívania návykovej látky, čo odporučilo vo svojej správe aj Centrum pre deti a rodiny Semeteš. Vzhľadom k tomu, že maloletá si vyžaduje odbornú pomoc v špecializovanej skupine centra, čo je v jej prospech a v jej najlepšom záujme, súd návrhu navrhovateľky - náhradnej matky nevyhovet a jej návrh ako nedôvodný zamietol.

Poučenie:

Proti uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje. Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým

zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.